

Lietuvos automobilių sporto federacija

**LIETUVOS AUTOMOBILIŲ SPORTO FEDERACIJOS
ETIKOS IR DRAUSMĖS
KODEKSAS**

TURINYS

I skyrius – BENDRIEJI NUOSTATAI

II skyrius – SAŲOKOS

III skyrius – ETIKOS IR DRAUSMĖS KODEKSO TAIKYMAS

IV skyrius – BENDROSIOS ETIKOS NORMOS

V skyrius – DRAUSMĖS PAŽEIDIMAI

VI skyrius – SANKCIJOS

VII skyrius – BENDROSIOS SANKCIJŲ TAIKYMO TAISYKLĖS

VIII skyrius - DRAUSMINIAI ORGANAI

IX skyrius - DRAUSMĖS PATŽEIDIMŲ BYLŲ NAGRINĖJIMAS

X skyrius – BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

I SKYRIUS. BENDRIEJI NUOSTATAI

1 straipsnis. Lietuvos automobilių sporto federacijos etikos ir drausmės kodekso paskirtis.

1. Lietuvos automobilių sporto federacijos (toliau - LASF) etikos ir drausmės kodekso paskirtis – nustatyti garbingo automobilių sporto ir su juo susijusios veiklos, elgesio vertybinius principus, elgesio nuostatas, pripažinti, palaikyti, puoselėti automobilių sporto, kaip sporto šakos ir garbingo varžymosi įvaizdį, nustatyti atsakomybę už šio kodekso ir kitų aktų nuostatų pažeidimus.

2. LASF etikos ir drausmės kodeksas ir jo nuostatos remiasi jau suformuotais etikos principais kituose teisės aktuose: Europos Tarybos patvirtintu Sporto etikos kodeksu, ir kt.

3. LASF etikos ir drausmės kodeksas nustato pažeidimus, už kuriuos taikomos kodekse nustatytos sankcijos. Šis kodeksas taip pat reglamentuoja atsakomybę bei jos taikymo sąlygas už kituose LASF organų ir/ar administracijos patvirtintuose dokumentuose ir sprendimuose, taip pat FIA (Tarptautinės automobilių federacijos) dokumentuose ir jų organų sprendimuose nustatytų reikalavimų nesilaikymą.

4. LASF etikos ir drausmės kodeksas nustato LASF drausminių organų sudarymo tvarką, jų kompetenciją bei taisykles, kuriomis vadovaudamiesi LASF drausminiai organai sprendžia jų kompetencijai priskirtus klausimus.

II SKYRIUS. SĄVOKOS

2 straipsnis. Sąvokos ir apibrėžimai.

1. LASF etikos ir drausmės kodekse naudojamos sąvokos ir apibrėžimai reiškia:

1) Dalyviai – LASF etikos ir drausmės kodekso 3 straipsnyje nurodyti asmenys, nepriklausomai nuo jų rasės, lyties, amžiaus, tautybės, kilmės, išitikinimų, religijos, veiklos, teisinio statuso ir kitų, su asmeniu susijusių, aplinkybių, savybių;

2) Etikos ir drausmės kodeksas – LASF organų patvirtintas Lietuvos automobilių sporto federacijos etikos ir drausmės kodeksas su visais pakeitimais;

3) Drausminiai organai - LASF etikos ir drausmės komisija bei LASF apeliacinis teismas;

4) Drausmės pažeidimai – asmens veiksmai (veikimas arba neveikimas), kurie prieštarauja sąžiningo, sportiško, etiško, garbingo elgesio principams ir taisyklėms, geriems papročiams ir/arba kenkia ar gali pakenkti automobilių sporto, kaip sąžiningo sporto šakos ar Dalyvių įvaizdžiui bei reputacijai. Drausmės pažeidimais laikoma taip pat asmens veika, už kurią taikomos Etikos ir drausmės kodekse nustatytos sankcijos, nurodyti Etikos ir drausmės kodekso V skyriaus 7, 8 ir 9 straipsniuose;

5) Drausmės pažeidimo byla – Etikos ir drausmės kodekse nustatyta tvarka vykdomas procesas dėl galimai įvykdyto Drausmės pažeidimo;

6) FIA – Tarptautinė automobilių federacija;

7) LASF – Lietuvos automobilių sporto federacija;

8) LASF veiklos teritorija – Lietuvos Respublika;

9) LASF įstatai – nustatyta tvarka patvirtinti ir viešame registre įregistruoti LASF įstatai su visais pakeitimais;

10) LASF administracija – LASF įstatuose nurodyti organai, kurie pagal kompetenciją yra įgalioti spręsti administracines funkcijas;

11) LASF organai – LASF įstatuose nurodyti vienasmeniai, kolegialūs valdymo ir kiti organai;

12) Oficialūs asmenys – bet kokie asmenys, išskyrus Sportininkus, užsiimantys su automobilių sportu susijusia veikla Naryje ar LASF, nepriklausomai nuo jų užimamų pareigų ir veiklos pobūdžio (administracine, sportine ar kita) ar trukmės, tokie kaip vadovai, treneriai, medicinos personalas, atstovai spaudai, kitas pagalbinis personalas, taip pat kiti asmenys, galintys daryti įtaką Nariui ar LASF, tokie kaip akcininkai, dalininkai ar rėmėjai;

LASF ETIKOS IR DRAUSMĖS KODEKSAS

13) Oficialūs varžybų asmenys – teisėjas, komisaras, sekretoriato teisėjai, asmenys atsakingi už Varžybų saugumą, asmenys, turintys įgaliojimus susijusius su Varžybų organizavimu, o taip pat kiti asmenys, vykdantys Varžybų organizavimo kontrolę bei vertinantys teisėjų veiksmus;

14) Narys – viešas ar privatus juridinis asmuo, kuris pagal LASF įstatus yra LASF narys;

15) Varžybų Organizatorius – juridinis asmuo, kuriam, sutarčių pagrindu, LASF yra delegavusi teisę vykdyti atitinkamo lygio Lietuvos automobilių sporto varžybas;

16) Komanda – oficialūs asmenys ir Sportininkai, kurie įtraukti į Pareiškėjo paraišką;

17) Sportininkas – fizinis asmuo, kuris dalyvauja automobilių sporto varžybose ir turintis LASF licenciją;

18) Varžybos – oficialiai organizuojami ir pagal LASK bei atitinkamų Varžybų taisyklės, reglamentus bei kitus varžybas reglamentuojančius dokumentus vykdomi automobilių sporto čempionatai, pirmenybės, taurės, specialių prizų lenktynės ir kt., kurie vykdomi LASF veiklos teritorijoje arba už jos. Sąvoka Varžybos apima ir Sportininkų treniruotes, rengiantis Varžyboms;

19) Renginiai – bet kokie renginiai LASF teritorijoje, kurie susiję su automobilių sporto plėtojimu, propagavimu, kuriame dalyvauja Oficialus asmuo ir/arba Sportininkas ir/arba Narys;

20) LASK - Lietuvos automobilių sporto kodeksas;

21) Varžybų taisyklės – LASK nustatyta tvarka LASF komitetų patvirtintos konkrečios automobilių sporto šakos taisyklės;

22) Varžybų reglamentai - LASK nustatyta tvarka LASF komitetų patvirtinti Varžybų reglamentai;

23) Varžybų pradžia – momentas nuo oficialiai paskelbtos Varžybų pradžios;

24) Varžybų pabaiga – momentas nuo oficialiai paskelbtos Varžybų pabaigos;

25) Iki varžybų – laikotarpis nuo atvykimo į Varžybų vykdymo vietą (teritoriją) iki oficialios Varžybų pradžios;

26) Po varžybų – laikotarpis nuo oficialios Varžybų pabaigos iki išvykimo iš Varžybų vykdymo teritorijos;

27) Varžybų vykdymo teritorija – Varžybų teritorija tarp jų ir kita teritorija, susijusi su konkrečia Varžybų vykdymo vieta (uždaros privačios trasos, bendro naudojimo keliai, kuriose rengiamos varžybos ir jų prieigos);

2. Sąvokos ir apibrėžimai naudojami vienaskaita yra taikomi ir daugiskaita, ir atvirkščiai.

3. Etikos ir drausmės kodekse neapertos sąvokos ir apibrėžimai suprantami taip, kaip jie apibrėžiami ir/ar aiškinami LASF dokumentuose arba kituose dokumentuose, tame tarpe Lietuvos Respublikos teisės aktuose, FIA dokumentuose.

III SKYRIUS. ETIKOS IR DRAUSMĖS KODEKSO TAIKYMAS

3 straipsnis. Asmenys, kuriems taikomos Etikos ir drausmės kodekso nuostatos.

1. Etikos ir drausmės kodeksas taikomas ir jo privalo laikytis šie fiziniai ir juridiniai asmenys:

1) LASF administracija ir kiti darbuotojai;

2) LASF valdymo ir kitų organų nariai, bei kiti LASF įstatuose paminėti asmenys (Garbės prezidentas, Prezidento patarėjai ir kt.);

4) Nariai;

5) Narių nariai ir darbuotojai;

6) Sportininkai;

7) Sportininkų agentai ir kiti atstovai;

8) Oficialūs varžybų asmenys;

9) kiti LASF veiklos teritorijoje automobilių sportą propaguojantys ar automobilių sporto varžybas organizuojantys fiziniai ir juridiniai asmenys bei juridinių asmenų nariai ir darbuotojai;

10) kiti asmenys, kurie ar kurių veiksmai tiesiogiai arba netiesiogiai susiję su Varžybomis ir/ar Dalyviais.

2. Už tą patį pažeidimą gali būti taikomos sankcijos ir Dalyviui fiziniam asmeniui, ir Dalyviui juridiniam asmeniui. Juridiniam asmeniui gal būti taikomos sankcijos už Sportininko ir/arba Oficialaus asmens veiksmais padarytus pažeidimus.

4 straipsnis. Etikos ir drausmės kodekso taikymo principai.

1. Etikos ir drausmės kodeksas taikomas kiekvienose Varžybose, įskaitant laikotarpį Iki varžybų ir Po varžybų, Renginiuose, taip pat visais kitais atvejais, kai yra pažeidžiami Etikos ir drausmės kodekse, LASF organų ir/ar administracijos patvirtintuose dokumentuose ir sprendimuose ir/ar FIA dokumentuose ir jų organų sprendimuose nustatyti reikalavimai ir taisyklės.

2. Etikos ir drausmės kodeksas taikomas organizuojant Drausmės pažeidimų nagrinėjimo veiklą.

5 straipsnis. Etikos ir drausmės kodekso ir kitų aktų, numatančių atsakomybę už drausmės pažeidimus, taikymas.

1. Jeigu Etikos ir drausmės kodekse nenumatyta kitaip, Dalyviams už tą patį drausmės pažeidimą, kartu su Etikos ir drausmės kodekse numatyta sankcija, gali būti taikomos ir kitos - LASK, bei Varžybas reglamentuojančiuose dokumentuose ar sportinės veiklos sutartyje, ar FIA dokumentuose nurodytos sankcijos, skiriamos pagal atitinkamuose dokumentuose reglamentuotą sankcijų taikymo tvarką.

IV SKYRIUS. BENDROSIOS ETIKOS NORMOS

6 straipsnis. Bendrosios etikos normos.

1. Asmenys, nurodyti Etikos ir drausmės kodekso 3 straipsnyje, atsako už Lietuvos automobilių sporto vystymo vientisumą, bei Lietuvos automobilių sporto reputaciją tiek Lietuvoje, tiek už Lietuvos ribų ir turi nuolat siekti apsaugoti Lietuvos automobilių sporto įvaizdį nuo pavojaus ar žalos, kylančios dėl amoralios, neetiškos veiklos metodų ar užsiėmimų.

2. Etikos ir drausmės kodeksu siekiama užtikrinti, kad automobilių sporto varžybos būtų vykdomos, o automobilių sporto šaka būtų administruojama laikantis etikos, sąžiningumo, garbingumo, skaidrumo, demokratijos, patikimumo, orumo, profesionalaus elgesio ir garbingo varžymosi normų ribose.

4. Etikos ir drausmės kodekse garbingas varžymasis apibrėžiamas ne tik, kaip varžymasis pagal taisykles. Garbingas varžymasis apima draugystę, pagarbą kitiems ir kilnų požiūrį. Garbingo varžymosi sąvoka naudojama ne tik siaurąja garbingo varžymosi automobilių sporto varžybose tiesiogine prasme, tačiau apima ir automobilių sporto šakos valdymo ir administravimo sritis.

5. Garbingas varžymasis reiškia mąstymo būdą, o ne tik tam tikrą elgesį. Jis apima apgaulės, dopingo, smurto, seksualinio priekabiavimo, išnaudojimo ir hiperkomercializacijos eliminavimą siekiant, kad sportas taptų švarus. Garbingas varžymasis yra pozityvi koncepcija.

6. Sportas, tame tarpe ir automobilių sportas, yra socialinis ir kultūrinis institutas, kuris, jei praktikuojamas garbingai, praturtina visuomenę ir skatina tautų draugystę. Sportas taip pat yra individuali veikla, kuri, jei rungiamasi garbingai, skatina savimone, saviraišką ir savirealizaciją, asmeninius pasiekimus, įgūdžių įgijimą ir demonstravimą, socialinę sąveiką (interakciją), džiugesį, gerą sveikatą ir socialinę gerovę.

7. Kiekvieno asmens teisė į orumą bei pagarbų elgesį yra neatsiejama Etikos ir drausmės kodekso dalis.

8. Automobilių sporte neturi būti jokios diskriminacijos dėl rasės, lyties, religijos, politinių ar filosofinių įsitikinimų, šeimyninės padėties ar dėl kitų pagrindų.

9. Asmenys, nurodyti Etikos ir drausmės kodekso 3 straipsnyje privalo būti lojalūs automobilių sportui bei jo propaguojamiems garbingo varžymosi principams ir nedaryti nieko, kas galėtų diskredituoti sportą.

LASF ETIKOS IR DRAUSMĖS KODEKSAS

10. Privaloma vadovautis dorumo, sąžiningumo ir pagarbos principais, kaip esminiais automobilių sporto veiklos atžvilgiu ir niekada sąmoningai nepateikti melagingos informacijos kitiems.

11. Privaloma vengti teisės pažeidimų, darančių žalą tiek automobilių sportui, tiek pažeidžiančių kitų asmenų teises bei teisėtus interesus.

12. Privaloma gerbti visas sutartis/susitarimus (tiek asmeninius, tiek verslo), susijusius su automobilių sportu bei neskatinti kitų pažeisti tokių sutarčių/susitarimų.

13. Privaloma užtikrinti, kad diskriminacija, priekabiavimas, šmeižtas ir/arba piktnaudžiavimas nebūtų toleruojami jokiam lygmenyje, o atitinkama politika ir procesai būtų tikslingai nukreipti siekiant išvengti neigiamų elgesio.

14. Netoleruotinas joks fizinis, protinis ar psichinis sužalojimas.

15. Asmenys, nurodyti Etikos ir drausmės kodekso 3 straipsnyje, skaidriai ir sąžiningai, nešališkai ir nekorumpuoti, laikydamiesi demokratiškų rinkimų ir kitų procesų principų privalo:

15.1. Kasdienėje veikloje veikti pagal demokratijos ir atskaitomybės principus.

15.2. Vengti faktinių arba numanomų interesų konfliktų, kuomet vadovai, Oficialūs asmenys arba kiti darbuotojai turi arba gali turėti privačių arba asmeninių interesų, kurie trukdytų atlikti savo pareigas sąžiningai, nepriklausomai ir kryptingai (privatūs ir asmeniniai interesai apima bet kokią galimą naudą sau, savo šeimos nariams, giminėms, draugams ir pažįstamiems bei bet kurią organizaciją, kuriai priklauso asmuo ir/arba kuriai šis asmuo vadovauja ir/arba atstovauja).

15.3. Oficialių asmenų elgesys etikos požiūriu privalo būti nepriekaištingas. Jiems draudžiama piktnaudžiauti savo pareigomis, gaunant asmeninę naudą ar naudojantis koku nors pranašumu prieš kitus.

15.4. Užtikrinti visų administravimo ir veiklos sričių atvirumą ir skaidrumą.

15.5. Užtikrinti, kad priimami sprendimai būtų kiek įmanoma pagrįsti objektyviais, o ne subjektyviais kriterijais.

15.6. Gerbti sutartinius įsipareigojimus, komercinius-pasitikėjimo sandorius bei teises į intelektines nuosavybes.

15.7. Privaloma laikytis konfidencialumo – sužinota informacija negalima naudotis, siekiant naudoti sau arba naudotis, siekiant pakenkti kitam asmeniui ar LASF.

15.8. Užtikrinti, kad būtų išvengta apgaulės, neetiškos praktikos arba bet kokio kito elgesio, kuris yra ar gali būti aiškinamas kaip neįtakingas arba kenkia automobilių sportui.

15.9. Veikti patikimai, taip kaip privalo elgtis patikimas darbuotojas, kuriuo galima pasitikėti, laikytis įstatymų bei visuotinai pripažintų teisinių ir moralinių normų.

15.10. Oficialūs asmenys, atstovaudami LASF, Automobilių sporto varžybas, klubus ar kitas automobilių sporto organizacijas, turi tai daryti garbingai ir respektabiliai.

15.11. Bendraudami su privačiomis ir valstybinėmis organizacijomis oficialūs asmenys tai pat turi būti nepriekaištingi, vertinant garbingumo ir nepaperkamumo aspektu.

15.12. Nedaryti nieko, kas galėtų suteršti automobilių sportą arba pakenti automobilių sporto įvaizdžiui bet kokiame lygmenyje.

15.13. Kurti bendradarbiavimo santykius su rėmėjais, komerciniais partneriais, pardavėjais, tiekėjais, konsultantais ir kt., vadovaujantis visuotintomis etikos normomis bei šio Etikos ir drausmės kodekso nuostatomis.

15.14. Sudarant sutartis arba kokius nors susitarimus su organizacijomis, kurių verslas yra susijęs su nesąžininga ir/arba kita spekuliatyvia veikla, privalo užtikrinti, kad tokios pobūdžio susitarimai automobilių sporte nepažeis šio Etikos ir drausmės kodekso nuostatų.

15.15. Asmenys, nurodyti Etikos ir drausmės kodekso 3 straipsnyje, neturi teisės dalyvauti įmonių ir/ar asmenų, kurių reputacija arba veikla prieštarauja Etikos ir drausmės kodekso nuostatomis, veikloje.

15.16. Asmenų, nurodytų Etikos ir drausmės kodekso 3 straipsnyje, rėmėjai ir kiti partneriai, spaudos atstovai negali įtakoti LASF priimamų sprendimų.

15.17. Užtikrinti visapusišką, teisingą, tikslių ir savalaikę reikalaujamos informacijos, ataskaitų, paaiškinimų pateikimą aukštesnio lygmens sporto organizacijoms arba bet kuriai kitai susijusiai sporto instancijai, taip pat oficialioms šalies institucijoms, besąlygiškai laikantis teisės aktų.

15.18. Užtikrinti asmens duomenų ir teisių apsaugą,

15.19. Užtikrinti asmens teisę į privatumą (išskyrus tai, kas yra reikalinga LASF funkcionavimui užtikrinti).

15.20. Privaloma užtikrinti varžybų dalyvių saugumą, gerovę ir medicininę priežiūrą, reikalingą automobilių sporto varžybose ir renginiuose .

15.21. Užtikrinti drausminio proceso valdymą.

15.22. Garbingai, deramai, oriai ir pagarbiai reprezentuoti automobilių sporto šaką.

V SKYRIUS. DRAUSMĖS PAŽEIDIMAI

7 straipsnis. Drausmės pažeidimai Varžybų metu.

1. Drausmės pažeidimais Varžybų metu (nuo Varžybų pradžios iki Varžybų pabaigos) laikoma:

- 1) Drausmės pažeidimai varžybų metu, nurodyti 12 straipsnio 5 punkte;
- 2) LASF įstatų, LASK, kitų LASF patvirtintų dokumentų, taisyklių, sutarčių ar reikalavimų pažeidimai, varžybas reglamentuojančių dokumentų, kitų sutarčių ar reikalavimų, patvirtintų valdymo ar kitų organų, pažeidimai.

8 straipsnis. Nesportiškas, netinkamas elgesys.

1. Nesportiškas ir netinkamas elgesys yra draudžiamas. Nesportišku ir netinkamu elgesiu laikomas elgesys Iki Varžybų, Varžybų metu ar Po Varžybų, Renginių metu ar bet kuriuo kitu laiku ir bet kurioje kitoje vietoje, jei tokie veiksmai yra nukreipti prieš LASF, prieš bet kurį Dalyvį, Oficialų Varžybų asmenį, Oficialų asmenį, FIA atstovą ir jei šiame punkte aiškiai nenurodyta kitaip:

1) Dalyvių elgesys, susijęs su asmens diskriminacija dėl kilmės, rasės, tautybės, religijos, kalbos, lyties, seksualinės orientacijos ar dėl kitų, su asmeniu susijusių aplinkybių, asmeninių savybių;

2) Sportininkų dopingo ir/ar psichotropinių, narkotinių medžiagų, jeigu jos nepaskirtos gydymo tikslais, vartojimas;

3) Sportininkų, Oficialių Varžybų asmenų alkoholinių gėrimų vartojimas ir/ar buvimas apsvaigus nuo alkoholio Renginio, Varžybų vykdymo teritorijoje, Iki Varžybų ir/ar per Varžybas, įskaitant ir tuos atvejus, kai Sportininkas, Oficialus asmuo yra Renginio, Varžybų žiūrovas;

4) neapykantos ir/ar smurto (psichologinio, fizinio) kurstymas;

5) chuliganiški ar agresyvūs veiksmai, necenzūrinių, įžeidžiančių ar grasinančių žodžių ir/ar gestų ir/ar veiksmų naudojimas;

6) bet koks psichologinio smurto panaudojimas;

7) bet koks fizinės prievartos (jėgos) panaudojimas, išskyrus atvejus, kai tokiais veiksmais siekiama užkirsti kelią neteisėtiems veiksams, apsaugoti save ar kitus asmenis;

8) tiesioginis ar netiesioginis ėmimas, prašymas, reikalavimas, siūlymas, teikimas, sutikimas teikti ar sutikimas priimti bet kokios formos atlygį, kuris galėtų būti vertinamas kaip priemonė įtakoti Varžybų rezultatus ar eigą ir/ar bet kokie kiti veiksmai, kuriais, pažeidžiant sporto etiką, siekiama įtakoti Varžybų rezultatus ar eigą;

9) tiesioginis ar netiesioginis siūlymas, pažadas ar teikimas savo ar kito asmens vardu bet kokios formos naudos Dalyviui, tokiu būdu skatinant pažeisti Etikos ir drausmės kodekse, LASF organų ir/ar administracijos patvirtintuose dokumentuose ir/ar FIA dokumentuose nustatytus reikalavimus, taip pat šių asmenų nurodymus, reikalavimus ir/ar sprendimus ir/ar sutikimas priimti bet kokios formos naudą, pažadas dėl bet kokios naudos suteikimo priėmimo ar bet kokios formos naudos priėmimo;

LASF ETIKOS IR DRAUSMĖS KODEKSAS

- 10) tiesiogiai ar netiesiogiai dalyvauti bet kokiose lažybose, susijusiose su Varžybomis;
  - 11) tiesiogiai ar netiesiogiai teikti informaciją, patarti Dalyviams ar kitiems tretiesiems asmenims, tame tarpe lažybų organizatoriams, dėl Varžybų;
  - 12) kito Dalyvio tiesioginis ar netiesioginis kaltinimas šališkumu, ar abejojimas jo sąžiningumu viešuose pasisakymuose, nesant tam pakankamai pagrįstų objektyvių įrodymų;
  - 13) kitų Dalyvių įžeidimas viešuose pasisakymuose ;
  - 14) nevykdymas LASF organų ir/ar administracijos sprendimų ar reikalavimų, jei šie tiesiogiai yra susiję su Dalyviu arba skirti atitinkamiems Dalyviams (Nariams, sportininkams ir pan.), su kuriais Dalyvis yra tiesiogiai susijęs;
  - 15) nevykdymas, atsisakymas vykdyti LASF įstatų ar kitų dokumentų, Oficialių asmenų patvirtintų Varžybų nuostatų, FIA patvirtintų taisyklių, reglamentų, instrukcijų, jeigu jų taikymo sritis apima Dalyvio veiklos teritoriją arba tiesiogiai susijęs su Dalyvio veikla sporto srityje, nuostatas;
  - 16) bet kokie veiksmai, kuriais daroma žala kito Dalyvio įvaizdžiui ar reputacijai;
  - 17) rengimasis ar pasikėsinimas atlikti bet kuri iš aukščiau nurodytų veiksmų.
2. Nesportišku elgesiu laikomas ir toks elgesys, kuris neatitinka FIA oficialių dokumentų, kurie pagal turinį ir prasmę tiesiogiai ar subsidiariai taikytini ir automobilių sporto lygmenyje.
3. Viešas pasisakymas – reiškia bet kokį vieša pasisakymą viešojoje erdvėje įskaitant visas elektronines ryšio priemones, internetinę erdvę (naujienų tinklapiai ir jų komentarai, socialiniai tinklai ir jų komentarai, kiti tinklalapiai, kuriuos gali pasiekti tiek vieši, tiek registruoti vartotojai), spaudinius (laikraščiai, skrajutės, plakatai ir kiti spaudiniai), viešus pasisakymus renginių ar varžybų metu.

9 straipsnis. Atsakomybė už žiūrovų elgesį

1. Nariai ir sportininkai privalo užtikrinti, kad juos palaikantys žiūrovai susilaikytų nuo nesportiško ar kitokio netinkamo elgesio Iki varžybų, Varžybų metu ar Po varžybų. Už žiūrovų nesportišką ar kitokį netinkamą elgesį sankcijos gali būti taikomos atitinkamam Nariui ir/ar sportininkui.

VI SKYRIUS. SANKCIJOS

10 straipsnis. Sankcijų rūšys

Drausminės sankcijos taikomos ir joms privalo paklusti visi juridiniai ir fiziniai asmenys, nurodyti Etikos ir drausmės kodekso 3 straipsnyje. Gali būti taikomos šios sankcijos:

- 1) įspėjimas;
- 2) piniginė bauda;
- 3) apdovanojimų (prizų, titulų, premijų ir pan.) atėmimas;
- 4) šalinimas iš Narių.

3. Atitinkamos sankcijos taikymą, baudos sumokėjimo terminą ir sąlygas kiekvienu atveju nustato atitinkamas, baudą skyres, Drausminis organas.

11 straipsnis. Įspėjimas.

1. Įspėjimas – raštiškas priminimas apie atitinkamų taisyklių esmę, įsipareigojimą jų laikytis, įspėjant apie galimą griežtesnių sankcijų taikymą, tuo atveju, jei vėl būtų padarytas pažeidimas.

12 straipsnis. Piniginė bauda.

1. Piniginė bauda – piniginė sankcija pažeidėjui, kuri negali būti mažesnė kaip 50 litų ir didesnė kaip 20000 litų.

2. Piniginės baudos sumokėjimo terminą ir sąlygas kiekvienu atveju nustato atitinkamas, baudą skyres, Drausminis organas.

3. Piniginė bauda, kaip sankcija už pažeidimus, kuriuos atliko fizinis asmuo, skiriama Nariui.

4. Narys yra atsakingas už Nario Sportininkui ar Oficialiems asmenims paskirtas baudas, t.y., atitinkamam asmeniui paskirtą baudą privalo sumokėti Narys.

13 straipsnis. Apdovanojimų (prizų, titulų, premijų ir pan.) atėmimas.

1. Dalyvis, kuriam taikoma apdovanojimų (prizų, titulų, premijų ir pan.) atėmimo sankcija, privalo gražinti visus atitinkamame sprendime nurodytus apdovanojimus, įskaitant gautas pinigines lėšas ir daiktus, turinčius simbolinę reikšmę (medalius, prizus ir pan.) per terminą ir tokiomis sąlygomis, kurias kiekvienu atveju nustato atitinkamas, tokią sankciją skyres, Drausminis organas.

14 straipsnis. Šalinimas iš Narių.

1. Šalinimas iš Narių yra taikomas tik Nariams. Šios sankcijos taikymo, įvykdymo sąlygas kiekvienu atveju nustato atitinkamas, sankcijas skyres, Drausminis organas.

VII SKYRIUS. BENDROSIOS SANKCIJŲ TAIKYMO TAISYKLĖS

15 straipsnis. Pagrindiniai sankcijų taikymo principai.

1. Už Etikos ir drausmės kodekse nurodytus Drausmės pažeidimus, įskaitant nesportišką elgesį, Dalyviams gali būti skiriama bet kuri Etikos ir drausmės kodekse numatyta sankcija, jei Etikos ir drausmės kodeksas atskirai nenumato atsakomybės už konkretų pažeidimą.

2. Sankcijos taikomos nepriklausomai nuo pažeidimą padariusio subjekto kaltės formos (tyčios ar neatsargumo).

3. Už tą patį pažeidimą Dalyvis gali būti baudžiamas tik vieną kartą, tačiau už tą patį pažeidimą gali būti skiriama daugiau nei viena sankcija, taip pat už tą patį pažeidimą gali būti skiriamos sankcijos ir Dalyviui fiziniam asmeniui, ir Dalyviui juridiniam asmeniui.

4. Nariui gali būti taikomos sankcijos už Narių ar Nario komandą palaikančių žiūrovų veiksmais padarytus pažeidimus.

5. Sankcija už pažeidimą taikoma visiems Dalyviams, prisidėjusiems prie pažeidimo padarymo (vykdytojui, organizatoriui, kurstytojui, bendrininkui ir pan.). Už kėsiniimąsi ar rengimąsi padaryti pažeidimą, atsakomybė taikoma kaip už baigtą atitinkamą pažeidimą.

6. Tuo atveju, jei Drausmės pažeidimu padaromi nuostoliai tretiesiems asmenims, jie nustatomi ir atlyginami Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. Drausminiai organai nesprenžia nuostolių atlyginimo klausimų.

7. Skirdami sankcijas, Drausminiai organai gali remtis varžybų vaizdo įrašais, komisarų, teisėjų ir Narių atstovų pranešimais, publikacijomis spaudoje ir internete, pasisakymais per televiziją ar radiją bei kita informacija.

16 straipsnis. Pagrindinės sankcijų taikymo taisyklės.

1. Kiekvienu atveju sankciją parenka ir jos dydį bei mastą nustato Drausminiai organai.

2. Drausminiai organai sankcijos su terminu skyrimo atvejais privalo nustatyti aiškų sankcijos terminą, t.y. nurodyti termino pirmą ir paskutinę dieną.

3. Taikant sankcijas turi būti atsižvelgiama į padaryto pažeidimo pobūdį, kaltės laipsnį bei visas kitas svarbias aplinkybes.

17 straipsnis. Sankcijų vykdymo atidėjimas.

1. Drausminiai organai savo nuožiūra sprenžia, kurios paskirtos sankcijos dalies vykdymas gali būti atidedamas. Bet kuriuo atveju, tokia dalis negali būti didesnė nei pusė paskirtos sankcijos dydžio.

2. Antidopingo taisyklių pažeidimų atvejais, šiame straipsnyje įtvirtintos nuostatos negali būti taikomos.

18 straipsnis. Sankcijų už kelis sutampančius pažeidimus skyrimo ypatumai.

1. Tuo atveju, kai tam pačiam Dalyviui gali būti skiriamos kelios tos pačios rūšies sankcijos už kelis sutampančius pažeidimus, tokiam Dalyviui yra skiriama viena bendra sankcija, kurios dydis yra parenkamas atsižvelgiantį sankcijos dydį, įtvirtintą už didžiausio pavojingumo pažeidimą iš sutampančių pažeidimų, skiriamą sankciją padidinant dydžiu, lygiu iki penkiasdešimt procentų už tokį pažeidimą įtvirtintos sankcijos maksimalaus dydžio.

2. Tuo atveju, kai taikant šio straipsnio 1 dalį pažeidėjui skirtina sankcija yra bauda, ją skiriantis atitinkamas Drausminis organas gali peržengti Etikos ir drausmės kodekse nustatytą maksimalų skirtinos baudos dydį.

19 straipsnis. Senaties terminai.

1. Sankcija už Etikos ir drausmės kodekse nurodytus pažeidimus negali būti skiriama praėjus daugiau kaip 24 mėnesiams nuo pažeidimo padarymo dienos.

2. Šiame Etikos ir drausmės kodekso straipsnyje nustatyti senaties terminai pradedami skaičiuoti:

- a) nuo dienos, kurią Dalyvis atliko pažeidimą;
- b) jeigu pažeidimas truko tam tikrą laikotarpį, nuo dienos, kurią pažeidimas pasibaigė;
- c) pasikartojančio pažeidimo atveju, nuo paskutiniojo tokio pažeidimo padarymo momento.

3. Senaties termino skaičiavimas sustoja atitinkamam Drausminiam organui pradėjus tyrimą dėl atitinkamo pažeidimo.

4. Sankcijų įvykdymui yra taikomas 2 metų senaties terminas. Šis terminas pradedamas skaičiuoti nuo atitinkamo Drausminio organo sprendimo, kuriuo yra paskiriama sankcija, įsiteisėjimo dienos.

20 straipsnis. Terminas, kuriam pasibaigus laikoma, kad Dalyviui nebuvo paskirta sankcija.

1. Jeigu Dalyvis, kuriam buvo paskirta sankcija, per metus nuo tos dienos, kai pasibaigia sankcijos vykdymas, nepadarė naujo Drausmės pažeidimo, laikoma, kad jam nebuvo paskirta sankcija.

VIII SKYRIUS DRAUSMINIAI ORGANAI

21 straipsnis. Drausminiai organai.

Drausminiai organai – LASF etikos ir drausmės komisija, LASF apeliacinis teismas.

22 straipsnis. LASF etikos ir drausmės komisija ir jos kompetencija.

1. LASF etikos ir drausmės komisija yra nuolatinis Drausminis LASF organas.

2. LASF etikos ir drausmės komisiją sudaro 5 (penki) nariai, kuriuos keturių metų kadencijai renka LASF narių suvažiavimas. Renkamas LASF etikos ir drausmės komisijos narys gali būti šios komisijos nariu neribotą kadencijų skaičių.

3. Atsistatydinus ar tapus neveiksniems daugiau kaip pusei LASF etikos ir drausmės komisijos narių, Komisija nebetenka savo įgaliojimų. Artimiausiame LASF narių suvažiavime yra renkami nauji Komisijos nariai į atsistatydinusių ar tapusių neveiksnių, vietą. Naujai išrinktų (papildžiusių Komisiją) Komisijos narių kadencija skaičiuojama iki prieš tai išrinktos Komisijos kadencijos pabaigos.

4. LASF etikos ir drausmės komisijai netekus įgaliojimų, šios Komisijos funkcijas laikinai vykdo LASF Apeliacinis teismas iki naujos Komisijos sudarymo.

5. LASF etikos ir drausmės komisija yra pirmos instancijos institutas, kai ji nagrinėja savo iniciatyva ar suinteresuoto asmens prašymu iškeltas Drausmės pažeidimo bylas už Drausmės pažeidimus numatytus šiame kodekse.

6. Skundus dėl LASF etikos ir drausmės komisijos priimtų sprendimų apeliacine tvarka nagrinėja LASF Apeliacinis teismas, kurio sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

7. LASF etikos ir drausmės komisijos veikloje dalyvauja ekspertai. Atitinkamoje Drausmės pažeidimo byloje ekspertų skaičių ir kandidatūras svarsto ir tvirtina LASF etikos ir drausmės komisijos nariai. Nagrinėjant Drausmės pažeidimo bylas LASF etikos ir drausmės komisija privalomai kviečia ne mažiau kaip 1 (vieną) ekspertą, turintį teisininko profesinį kvalifikacinį laipsnį.

8. LASF etikos, drausmės ir apeliacinės komisijos priimti sprendimai įsiteisėja nuo jų priėmimo dienos.

23 straipsnis. LASF apeliacinis teismas

1. LASF apeliacinis teismas dirba pagal LASF narių suvažiavimo patvirtintus LASF apeliacinio teismo nuostatus.

2. LASF apeliacinis teismas, kaip pirma instancija nagrinėja Drausmės pažeidimus šio Kodekso 22 str., 4 p. numatytais atvejais. Šie LASF apeliacinio teismo sprendimai yra neskundžiami.

3. LASF apeliacinis teismas yra apeliacinė instancija nagrinėjanti skundus dėl LASF etikos ir drausmės komisijos priimtų sprendimų.

24 straipsnis. LASF etikos ir drausmės komisijos posėdžiai.

1. LASF etikos ir drausmės komisija Drausmės pažeidimo bylas nagrinėja posėdžiuose.

2. LASF etikos ir drausmės komisijos posėdžius šaukia pirmininkas arba jo pavaduotojas.

3. LASF etikos ir drausmės komisijos posėdžiams vadovauja pirmininkas. Tuo atveju, jeigu pirmininkas posėdyje nedalyvauja, jį pavaduoja pirmininko pavaduotojas. Pirmininką ir pavaduotoją, ne trumpesniai kaip vienerių metų laikotarpiui, renka LASF etikos ir drausmės komisijos nariai iš LASF etikos ir drausmės komisijos narių.

4. Posėdis laikomas teisėtu, jeigu jame dalyvauja daugiau nei pusė LASF etikos ir drausmės komisijos narių.

5. Sprendimai priimami posėdyje paprasta, LASF etikos ir drausmės komisijos posėdyje dalyvaujančių narių, balsų dauguma. Susilaikyti nuo balsavimo negalima. Jei balsai pasiskirsto po lygiai, lemia pirmininko balsas (pastarajam nedalyvaujant – pirmininko pavaduotojo balsas).

6. Tais atvejais, kai LASF etikos ir drausmės komisija kviečia, taip pat kitais Etikos ir drausmės kodekse nustatytais atvejais, LASF etikos ir drausmės komisijos posėdyje gali dalyvauti Dalyviai bei kiti asmenys.

7. LASF etikos ir drausmės komisijos posėdžio vedimo ir jame sprendžiamų klausimų ir/ar ginčų nagrinėjimo tvarką nustato pirmininkas arba pavaduotojas.

8. LASF etikos ir drausmės komisijos posėdžių metu vykdomas įrašas, tačiau su juo susipažinti gali tik LASF etikos ir drausmės komisijos nariai ir posėdžio sekretorius.

9. LASF etikos ir drausmės komisijos posėdžius protokoluoja posėdžio sekretorius, kurį skiria pirmininkas arba jo pavaduotojas. Posėdžio sekretoriumi gali būti bet kuris asmuo.

10. LASF etikos ir drausmės komisijos posėdžio protokolas, rašomas posėdžio sekretoriaus, turi būti surašytas per penkias darbo dienas po įvykusio posėdžio ir pateiktas posėdžio pirmininkui arba pirmininko pavaduotojui pasirašyti.

11. LASF etikos ir drausmės komisijos narių, ekspertų dalyvavimas LASF etikos ir drausmės komisijos veikloje gali būti atlygintinis.

12. LASF sekretoriatas užtikrina LASF etikos ir drausmės komisijai pagalbinį personalą ir priemones, reikalingas LASF etikos ir drausmės komisijos funkcijų tinkamam įgyvendinimui.

13. LASF etikos ir drausmės komisijos narys ir/ar LASF sekretoriato darbuotojas atsako už atitinkamą veikimą ar neveikimą, susijusį su funkcijų ir pareigų pagal šį Etikos ir drausmės kodeksą vykdymą, tik esant jo tyčiai.

IX SKYRIUS. DRAUSMĖS PAŽEIDIMŲ BYLŲ NAGRINĖJIMAS

25 straipsnis. Taikytina teisė.

1. Dausminiai organai jų kompetencijai priskirtus klausimus sprendžia vadovaudamiesi LASF įstatais, šiuo Etikos ir drausmės kodeksu, kitais LASF organų ir/ar administracijos dokumentais, FIA dokumentais, Varžybas reglamentuojančiais dokumentais, Lietuvos Respublikos teisės aktais, kitais teisės aktais, susijusiais su automobilių sportu ir/ar sportu. Tais atvejais, kai kilusio klausimo nereglamentuoja šis Etikos ir drausmės kodeksas ir/ar kiti šiame straipsnyje nustatyti teisės aktai, Dausminiai organai vadovaujasi paprotinėmis normomis, o jeigu tokių nėra – Dausminiai organai atitinkamą klausimą sprendžia savo nuožiūra, vadovaudamiesi teisingumo, protingumo ir sąžiningumo kriterijais.

2. Dausminiai organai, nagrinėdami Drausmės pažeidimo bylą ir priimdami sprendimus privalo vadovautis teisingumo, sąžiningumo ir protingumo principais.

26 straipsnis. Pagrindiniai Drausmės pažeidimo bylos proceso principai.

1. Dausminiai organai nagrinėja tik tuos klausimus, skundus, pareiškimus, kurie yra priskirti jų kompetencijai pagal Etikos ir drausmės kodeksą.

2. Dausminių organų nariai bei visi procese dalyvaujantys asmenys privalo elgtis sąžiningai, nepiktnaudžiauti jiems priklausančiomis teisėmis, rūpintis operatyviu kilusių klausimų ir/ar ginčų išnagrinėjimu.

3. Proceso šalys privalo rūpestingai ir laiku, atsižvelgiant į proceso eigą, pateikti Dausminiams organams visus įrodymus ir argumentus, kuriais grindžiami jų reikalavimai ar atsikirtimai, taip pat visus kitus jų turimus dokumentus, susijusius su Dausminių organų nagrinėjamu klausimu ir/ar ginču, galinčius turėti reikšmės tinkamam atitinkamo klausimo ir/ar ginčo išnagrinėjimui. Proceso šalys turi stengtis, kad Dausminiai organai nustatytų visas su nagrinėjamu klausimu ir/ar ginču susijusias svarbias aplinkybes.

4. Dausminiai organai ir proceso šalys bendradarbiauja tarpusavyje. Dalyviai privalo vykdyti Dausminių organų atitinkamus prašymus dėl informacijos ar kitų įrodymų pateikimo. Dalyviui nevykdant šios pareigos, Dausminiai organai, iš anksto apie tai išpėję atitinkamą Dalyvį, gali skirti jam baudą.

5. Dausminiai organai turi teisę kreiptis į bet kurį asmenį dėl informacijos ar kitų įrodymų, reikalingų Drausmės pažeidimo bylai išnagrinėti, pateikimo. Tuo atveju, jei šis tretysis asmuo yra Dalyvis ir jis nevykdo šios pareigos, Dausminiai organai, iš anksto apie tai išpėję atitinkamą Dalyvį, gali skirti jam baudą.

6. Dausminių organų nariai, sprenddami jų kompetencijai priskirtus klausimus ir/ar ginčus, privalo būti nepriklausomi ir nešališki.

7. Prieš kiekvienos Drausmės pažeidimo bylos nagrinėjimo pradžią, Dausminių organų nariai privalo užpildyti nustatytos formos deklaraciją apie galimą interesų konfliktą.

8. Atitinkamo Drausminio organo narys negali dalyvauti posėdyje ir/ar spęsti dėl atitinkamo klausimo ir/ar ginčo, jeigu yra aplinkybių, dėl kurių narys gali būti šališkas. Atitinkamo Drausminio organo nariai, kurie negali dalyvauti posėdyje dėl šioje dalyje nurodytų priežasčių, privalo informuoti atitinkamo Drausminio organo pirmininką. Proceso šalys taip pat gali reikšti skundus dėl nario šališkumo. Juos nagrinėja atitinkamo Drausminio organo pirmininkas.

9. Drausmės pažeidimo byloje, Dausminių organų nariai, iki Drausminio organo sprendimo priėmimo šioje byloje, privalo užtikrinti jiems atskleistos su nagrinėjamu klausimu ir/ar ginču susijusios informacijos, įskaitant, faktines aplinkybes, slaptumą.

27 straipsnis. Drausmės pažeidimo bylos pradžia.

1. Drausmės pažeidimo byla pradedama gavus bet kokią informaciją ir/arba prašymą iš trečiųjų asmenų apie galimai padarytą Drausmės pažeidimą ir/arba bent vieno iš Drausminio organo nario iniciatyva.

2. Apeliacine instancija Drausmės pažeidimo byla nagrinėjama gavus apeliacinį skundą, pateiktą Etikos ir drausmės kodekso nustatyta tvarka ir terminais.

28 straipsnis. Mokesčiai už Drausmės pažeidimo bylos nagrinėjimą.

1. Drausmės pažeidimo bylos nagrinėjimas pirmąja instancija yra neapmokestinamas.

2. Už apeliacinio skundo nagrinėjimą suinteresuota šalis turi sumokėti vienkartinį negrąžintiną 2000 Lt dydžio mokestį. Mokestis yra mokamas į LASF atsiskaitomąją sąskaitą.

29 straipsnis. Paaiškinimas dėl Drausmės pažeidimo.

1. Drausminis organas apie pradėtą Drausmės pažeidimo bylą informuoja įtariamą Drausmės pažeidimu padarymu Dalyvį bei nustato ne trumpesnę nei 2 darbo dienų ir ne ilgesnę nei 10 kalendorinių dienų terminą nuo pranešimo gavimo dienos, paaiškinimams dėl Drausmės pažeidimo pateikti.

2. Paaiškinimai pateikiami raštu. Pateiktame paaiškinyje turi būti:

a) Dalyvio vardas, pavardė/pavadinimas, kodas, gyvenamoji vieta/buveinės adresas, elektroninio pašto adresas, faksas, telefonas;

b) Dalyvio atstovo vardas, pavardė, adresas, elektroninio pašto adresas, faksas, telefonas, dokumentas, įrodantis atstovo teises ir pareigas, nebent Dalyvis atstovo neturi;

c) sutinkama ar ne su pareikštu įtarimu;

d) nesutikimo motyvai;

e) įrodymai, kuriais grindžiami nesutikimo motyvai;

f) priedai, pridedami prie paaiškinimo;

g) paaiškinimo surašymo diena ir Dalyvio ir/ar jo įgalioto atstovo parašas.

3. Drausminio organo pirmininkas arba pavaduotojas patikrina ir sprendžia dėl paaiškinimo atitikimo Etikos ir drausmės kodekso reikalavimams. Tuo atveju, jeigu pateiktas paaiškinimas neatitinka Etikos ir drausmės kodekso nustatytų reikalavimų, nustatomas terminas trūkumams pašalinti. Dalyviui trūkumų nepašalinus per nustatytą terminą, pateiktą paaiškinimą gali būti atsisakoma priimti.

4. Drausminis organas turi teisę atsisakyti priimti įrodymus ir motyvus, kurie galėjo būti pateikti paaiškinyje, jeigu mano, kad vėlesnis jų pateikimas užvilkins sprendimo priėmimą Drausmės pažeidimo byloje.

5. Jeigu Dalyvis be pateisinamos priežasties per nustatytą terminą nepateikia paaiškinimo arba jį atsisakoma priimti šiame Etikos ir drausmės kodekse nustatytu pagrindu, Drausminis organas turi teisę priimti sprendimą, remdamasis byloje esančiais įrodymais.

30 straipsnis. Terminai.

1. Etikos ir drausmės kodekse nustatyti veiksmai atliekami jame nustatytais terminais. Tais atvejais, kai konkrečių terminų nenustato Etikos ir drausmės kodeksas, juos nustato atitinkamas Drausminis organas.

2. Terminai veiksams atlikti apibrėžiami tikslia kalendorine data, valanda arba nurodomas įvykis, kuris būtinai turi įvykti, arba laiko tarpas, per kurį atitinkamas veiksmas gali būti atliekamas.

3. Terminas prasideda rytojaus dieną nuo nulio valandų nulio minučių po tos kalendorinės datos arba to įvykio, kuriais apibrėžta termino pradžia, jeigu Etikos ir drausmės kodekse nenumatyta kitaip.

4. Metais skaičiuojamas terminas pasibaigia atitinkamą paskutinių termino metų mėnesį ir dieną dvidešimt ketvirtą valandą nulio minučių. Mėnesiais skaičiuojamas terminas pasibaigia atitinkamą

termino paskutinio mėnesio dieną dvidešimt ketvirtą valandą nulis minučių. Jeigu metais ar mėnesiais skaičiuojamo termino pabaiga tenka tokiam mėnesiui, kuris atitinkamos dienos neturi, tai terminas pasibaigia paskutinę to mėnesio dieną. Savaitėmis skaičiuojamas terminas pasibaigia atitinkamą paskutinės termino savaitės dieną dvidešimt ketvirtą valandą nulis minučių.

5. Tais atvejais, kai paskutinė termino diena tenka ne darbo ar oficialios šventės dienai, termino pabaigos diena laikoma po jos einanti darbo diena.

6. Atitinkamas veiksmas, kuriam atlikti yra nustatytas terminas, laikomas atliktu per nustatytą terminą, jeigu veiksmas buvo atliktas iki tokio termino pabaigos.

7. Kai terminas yra nustatytas skundo, kitų dokumentų pateikimui ar pinigų sumokėjimui, laikoma, kad atitinkamas veiksmas buvo atliktas per nustatytą terminą, jeigu skundas kiti dokumentai buvo pateikti ar sumokėti pinigai buvo įskaityti į gavėjo sąskaitą iki paskutinės termino dienos dvidešimt ketvirtos valandos nulis minučių. Ši taisyklė netaikoma, kai veiksmui atlikti nustatytas terminas yra apibrėžtas valandos tikslumu. Tokiu atveju, atitinkamas veiksmas turi būti atliktas iki paskutinės termino dienos atitinkamos valandos.

8. Kiekvienu atveju, ar atitinkamas veiksmas buvo atliktas per nustatytą terminą, sprendžia atitinkamas Drausminis organas.

9. Proceso šalies prašymu dėl svarbių priežasčių atitinkamo Drausminio organo pirmininkas gali pratęsti ar atnaujinti nustatytą terminą tokios šalies veiksmui atlikti.

10. Teisė atlikti veiksmus išnyksta pasibaigus nustatytam jiems atlikti terminui. Terminu, nustatyto tam tikrai pareigai atlikti, praleidimas neatleidžia nuo pareigos atlikimo. Už pareigos nustatyto terminu neatlikimą terminą praleidusiai proceso šaliai gali būti taikomos šiame Etikos ir drausmės kodekse nustatytos sankcijos.

31 straipsnis. Proceso šalys ir jų teisės.

1. Drausmės pažeidimo byloje proceso šalimi yra įtariamas pažeidimu Dalyvis ir/ar kitas Etikos ir drausmės kodekse nurodytas Dalyvis, kuriam pagal Etikos ir drausmės kodeksą gali būti taikoma sankcija.

2. Proceso šalis procese pagal šį Etikos ir drausmės kodeksą gali turėti atstovą ir būti atstovaujama tinkamai įgalioto asmens, atliekant bet kokius procesinius/teisinius veiksmus, vykdomus pagal šį Etikos ir drausmės kodeksą. Proceso šalies atstovas proceso šalies vardu gali atlikti atitinkamus procesinius/teisinius veiksmus, vykdomus pagal šį Etikos ir drausmės kodeksą, tik po to, kai yra pateikiamas atitinkamam Drausminiam organui atitinkamas teises atstovauti proceso šalį suteikiantis ir įrodantis dokumentas. Proceso šalis turi teisę pasirinkti atstovą savo nuožiūra. Proceso dalyviui ir/ar jo atstovui neatlyginamos išlaidos, susijusios su atstovo dalyvavimu Drausmės pažeidimo byloje.

3. Proceso šalys, Etikos ir drausmės kodekse nustatyta tvarka, turi teisę teikti paaiškinimus, parodymus, įrodymus, savo prašymus, pageidavimus, teikti savo argumentus ir samprotavimus visais atitinkamo nagrinėjamo klausimo ir/ar ginčo klausimais, susipažinti su bylos medžiaga, rinkti įrodymus, dalyvauti renkant įrodymus, gauti Drausminių organų sprendimų nuorašus bei įgyvendinti kitas šiame Etikos ir drausmės kodekse nustatytas teises.

4. Etikos ir drausmės kodekse nustatytos proceso šalių teisės yra/gali būti ribojamos, siekiant išsaugoti konfidencialios informacijos slaptumą, taip pat tais atvejais, kai tai būtina, siekiant užtikrinti tinkamą ir/ar operatyvų klausimo ir/ar ginčo išnagrinėjimą bei kitais šiame Etikos ir drausmės kodekse nustatytais atvejais.

32 straipsnis. Įrodymai.

1. Įrodymai Drausmės pažeidimo byloje – bet kokie faktiniai duomenys, kuriais remdamasis Drausminis organas konstatuoja, kad yra aplinkybių, patvirtinančių esant/nesant Drausmės pažeidimą ir kitokių aplinkybių, turinčių reikšmės bylai teisingai išspręsti, arba kad jų nėra. Drausminiai organai nagrinėja tik tuos įrodymus, kurie patvirtina arba paneigia, turinčias reikšmės nagrinėjamam klausimui ir/ar ginčui, aplinkybes.

2. Duomenys nustatomi bet kokiomis įrodinėjimo priemonėmis, tame tarpe, bet neapsiribojant proceso šalių paaiškinimais, liudytojų parodymais, rašytiniais įrodymais, daiktiniais įrodymais, ekspertų išvadomis, nuotraukomis, vaizdo bei garso įrašais ir kitomis priemonėmis. Proceso šalių paaiškinimai, liudytojų parodymai pateikiami raštu ir yra rašytiniai įrodymai, išskyrus Etikos ir drausmės kodekso 32 straipsnyje numatytas išimtis.

3. Drausminiai organai turi teisę atsisakyti priimti įrodymus, jeigu šie įrodymai galėjo būti pateikti anksčiau, o jų vėlesnis pateikimas užvilkins bylos nagrinėjimą.

4. Drausminiai organai turi visišką diskreciją įrodymų vertinimo atžvilgiu ir įrodymus vertina pagal savo vidinį įsitikinimą. Vertindami įrodymus jie gali atsižvelgti į proceso šalių elgesį nagrinėjant atitinkamą klausimą ir/ar ginčą, ypač į tai, kaip jos vykde bendradarbiavimo su Drausminiais organais bei kitas Etikos ir drausmės kodekse numatytas pareigas.

5. Proceso šalys įrodymus renka ir juos pateikia Drausminiams organams savo sąskaita.

6. Tais atvejais, kai proceso šalys nėra kviečiamos į atitinkamo Drausminio organo posėdį, proceso šalys privalo pateikti visus įrodymus likus ne mažiau 24 valandoms iki atitinkamo Drausminio organo posėdžio. Tais atvejais, kai proceso šalys yra kviečiamos į atitinkamo Drausminio organo posėdį, proceso šalys rašytinius ir daiktinius įrodymus, privalo pateikti iki atitinkamo Drausminio organo posėdžio pradžios. Atitinkamas Drausminis organas gali priimti ir vertinti proceso šalių pateiktus įrodymus ir tais atvejais, kai jie pateikti nesilaikant šioje straipsnio dalyje nurodytų terminų, jeigu pateikti įrodymai patvirtina bylai svarbias aplinkybes ir proceso šalis įrodo, kad jų pateikti atitinkamam Drausminiam organui negalėjo anksčiau.

7. Nereikia įrodinėti visiems žinomų aplinkybių, aplinkybių, nustatytų įsiteisėjusiu Drausminio organo sprendimu, nagrinėjant kitą klausimą ir/ar ginčą tarp tų pačių asmenų (prejudiciniai faktai), preziūmuojamų ir nepaneigtų aplinkybių ir aplinkybių, kurios grindžiamos proceso šalių pripažintais faktais.

33 straipsnis. Proceso šalių ir kitų asmenų apklausa posėdyje.

1. Proceso šalys ir/ar kiti asmenys (liudininkai, specialistai ir pan.) į atitinkamo Drausminio organo posėdį nėra kviečiamos ir neapklausiamos, nebent Drausminis organas nusprendžia, kad proceso šalių ir/ar kitų asmenų (liudininkų, specialistų ir pan.) dalyvavimas Drausminio organo posėdyje ir jų apklausa yra būtina, siekiant tinkamai išnagrinėti bylą.

2. Tuo atveju, kai į Drausminio organo posėdį yra kviečiamos proceso šalys ir/ar kiti asmenys (liudininkai, specialistai ir pan.), proceso šalių ir/ar kitų asmenų (liudininkų, specialistų ir pan.) apklausos atlikimo tvarką nustato Drausminio organo posėdžio pirmininkas arba pirmininko pavaduotojas.

3. Drausminio organo posėdyje, kuriame dalyvauja proceso šalys ir/ar kiti asmenys (liudininkai, specialistai ir pan.), Drausminio organo pirmininko arba pavaduotojo nustatyta tvarka proceso šalys gali užduoti klausimus viena kitai ir kitiems posėdyje dalyvaujantiems asmenims (liudininkams, specialistams ir pan.).

4. Proceso šalies ir/ar kito asmens (liudininko, specialisto ir pan.) apklausa yra protokoluojama.

5. Į Drausminio organo kviesto proceso šalies ir/ar kito asmens (liudininko, specialisto ir pan.) neatvykimas į Drausminio organo posėdį be svarbių priežasčių, netrukdo bylos išnagrinėjimui atitinkamame Drausminio organo posėdyje bei sprendimo priėmimui, nebent Drausminis organas nusprendžia kitaip.

6. Baigus apklausas, proceso šalys ir/ar kiti asmenys (liudininkai, specialistai ir pan.) privalo palikti patalpas, kuriose vyksta Drausminio organo posėdis.

34 straipsnis. Informacijos, procesinių dokumentų ir sprendimų perdavimas/įteikimas.

1. Proceso šalims informacija, susijusi su procesu, procesiniai dokumentai, įskaitant Drausminių organų sprendimus, perduodama bet kuriuo vienu iš šių būdų:

LASF ETIKOS IR DRAUSMĖS KODEKSAS

1. Įteikiami šalių nurodytais adresais ir/arba faksu ir/arba elektroniniu paštu. Informacijos perdavimas bet kuriuo vienu iš nurodytų būdu yra laikomas tinkamu perdavimu.

2. Informacija, susijusi su procesu, procesiniai dokumentai gali būti perduodami /įteikiami proceso šalies atstovui. Informacijos, susijusios su procesu, procesinių dokumentų ir Draisminių organų sprendimų perdavimas/įteikimas proceso šalies atstovui laikomas tinkamu perdavimu/įteikimu proceso šaliai.

3. Tuo atveju, jeigu informacija, susijusi su procesu, procesiniai dokumentai proceso šaliai yra perduodama/įteikiama jos nurodytu adresu, atitinkama informacija susijusi su procesu, procesiniai dokumentai tokiai proceso šaliai yra laikomi tinkamai įteiktai praėjus 3 (trims) darbo dienoms nuo atitinkamos informacijos, susijusios su procesu, procesinio dokumento išsiuntimo proceso šaliai dienos.

4. Tuo atveju, jeigu informacija, susijusi su procesu, procesiniai dokumentai proceso šaliai yra perduodama/įteikiama jos nurodytu faksu ar elektroninio pašto adresu, atitinkama informacija susijusi su procesu, procesiniai dokumentai tokiai proceso šaliai yra laikomi tinkamai įteiktai atitinkamos informacijos, susijusios su procesu, procesinio dokumento išsiuntimo proceso šaliai nurodytu faksu ar elektroninio pašto adresu dieną.

5. Proceso šalys Draisminiam organui teikiamuose dokumentuose privalo nurodyti tikslų adresą, faksą, elektroninio pašto adresą. Proceso šalims tenka visa rizika, jeigu informacija, susijusi su procesu, procesiniai dokumentai jiems nėra ar negali būti įteikiami jų Draisminiam organui teikiamuose dokumentuose nurodytu adresu, faksu ir/ar elektroniniu paštu. Proceso šalys privalo nedelsiant informuoti atitinkamą Draisminį organą apie adresą, fakso ir/ar elektroninio pašto adresą pasikeitimą.

6. Tuo atveju, jei Proceso šalis dar nėra pateikusi Draisminiam organui informacijos apie adresą, faksą, elektroninio pašto adresą, Draisminis organas visą informaciją perduoda viešai skelbiamu adresu, faksu, elektroninio pašto adresu. Draisminis organas gali siųsti juridiniam asmeniui Dalyviui, informaciją skirtą fiziniam asmeniui Dalyviui. Šiuo atveju informacijos perdavimas juridiniam asmeniui Dalyviui yra laikomas šios informacijos perdavimu fiziniam asmeniui Dalyviui. Juridinis asmuo Dalyvis, gavęs informaciją, privalo nedelsiant ją perduoti fiziniam asmeniui Dalyviui, kuriam ši informacija yra skirta.

35 straipsnis. Išlaidos.

1. Proceso metu patirtos proceso šalių, liudytojų išlaidos, susijusios su dalyvavimu Draisinės pažeidimo byloje, įrodymų rinkimu, neatlyginamos, jei Etikos ir draisinės kodekse nenumatyta kitaip.

36 straipsnis. Draisminių organų sprendimai.

1. Išnagrinėjęs Draisinės pažeidimo bylą, Draisminis organas priima vieną iš tokių sprendimų:

- 1) skirti sankciją;
- 2) nutraukti Draisinės pažeidimo bylą;
- 3) pripažinti, kad Dalyvis nepadarė Draisinės pažeidimo.

2. Sprendimai priimami posėdyje paprasta posėdyje dalyvaujančių atitinkamo Draisinio organo narių balsų dauguma. Susilaikyti nuo balsavimo negalima. Jei balsai pasiskirsto po lygiai, lemia atitinkamo Draisinio organo pirmininko balsas (pastarajam nedalyvaujant – pirmininko pavaduotojo balsas).

3. Išskyrus šio straipsnio 4 dalyje nurodytą išimtį, Draisminių organų sprendime turi būti nurodyta:

- a) sprendimo priėmimo data;
- b) Draisinio organo sudėtis, priėmusi sprendimą;
- c) proceso šalys, jų atstovai;
- d) trumpa bylos santrauka;
- e) proceso šalių reikalavimai ar prašymai;

f) sprendimo priėmimo motyvai ir teisiniai argumentai, kuriais Drausminis organas vadovavosi priimdamas sprendimą (sprendimo motyvuojamoji dalis);

g) Drausminio organo išvada ir/ar sprendimas;

h) Drausminio organo sprendimo apskundimo tvarka.

4. Drausminis organas turi teisę priimtą sprendimą surašyti, nenurodydamas sprendimo priėmimo motyvų ir teisinių argumentų, ir proceso šalims perduoti/įteikti Drausminio organo sprendimą be sprendimo motyvuojamosios dalies. Tokiu atveju proceso šalys, gavusios Drausminio organo sprendimą be motyvų ir teisinių argumentų, turi teisę per 7 (septynias) dienas nuo tokio sprendimo gavimo dienos, raštu pareikalauti atitinkamo Drausminio organo pateikti priimto sprendimo motyvuojamąją dalį. Proceso šalims nepasinaudojus šia teise per nurodytą terminą, atitinkamas Drausminio organo sprendimas tampa galutiniu bei neskundžiamu. Proceso šaliai pareikalavus atitinkamo Drausminio organo sprendimo motyvuojamosios dalies, proceso šalims yra įteikiamas/pateikiamas atitinkamas Drausminio organo sprendimas tokia apimtimi, kaip yra nurodyta šio Etikos ir drausmės kodekso 37 straipsnio 3 dalyje. Tokiu atveju terminas paduoti apeliacinį skundą dėl atitinkamo Drausminio organo sprendimo pradamas skaičiuoti nuo atitinkamo Drausminio organo sprendimo su jo motyvuojamąja dalimi perdavimo/ įteikimo atitinkamai proceso šaliai dienos.

5. Drausminio organo sprendimą pasirašo Drausminio organo pirmininkas arba pirmininko pavaduotojas.

6. Drausminis organas, priėmęs sprendimą, gali savo iniciatyva ar dalyvaujančių byloje asmenų pareiškimu ištaisyti sprendime rašymo apsirikimus ar aiškias aritmetines klaidas, kurių ištaisyimas nekeičia sprendimo esmės. Sprendimas, ištaisyus apsirikimus ar klaidas, įteikiamas/pateikiamas proceso šalims šiame Etikos ir drausmės kodekse nustatyta tvarka.

37 straipsnis. Sprendimų įsiteisėjimas.

1. Drausminio organo – sprendimai įsiteisėja nuo jų priėmimo dienos.

2. Drausminio organo sprendimui įsiteisėjus, toks sprendimas proceso šaliai (-ims) tampa privalomu ir/ar sukelia atitinkamas teises pasekmes.

38 straipsnis. Apeliacinio skundo dėl LASF etikos ir drausmės komisijos sprendimų pateikimas.

1. Etikos ir drausmės kodekso reikalavimus atitinkantis apeliacinis skundas turi būti paduotas tiesiogiai LASF apeliaciniam teismui, įteikiant apeliacinį skundą LASF administracijai, ne vėliau, kaip per 7 kalendorines dienas nuo LASF etikos ir drausmės komisijos sprendimo priėmimo dienos.

2. Apeliacinis skundas apmokestinamas Drausmes kodekse nustatytu mokesčiu.

3. Apeliacinį skundą turi teisę paduoti Dalyvis, kurio atžvilgiu priimtas skundžiamas sprendimas ir/ar jo atstovas.

4. Dalyvis (apeliantas) apeliacinį skundą pateikia raštu. Pateiktame apeliaciniame skunde turi būti:

a) proceso šalių vardas, pavardė/pavadinimas, kodas (jeigu jis yra žinomas), gyvenamoji vieta/buveinės adresas, elektroninio pašto adresas, faksas, telefonas (jeigu jie yra žinomi);

b) proceso šalies atstovo vardas, pavardė, adresas, elektroninio pašto adresas, faksas, telefonas, dokumentas, įrodantis atstovo teises ir pareigas, nebent proceso šalis atstovo neturi;

c) skundžiamas sprendimas;

d) bylos aplinkybės, įrodymai ir teisiniai argumentai, kuriais pagrindžiamas sprendimo ar jo dalies neteisėtumas ar nepagrįstumas (apeliacinio skundo pagrindas), ir naujų įrodymų pateikimo motyvai;

e) apelianto prašymas (apeliacinio skundo dalykas);

f) mokesčio už apeliacinį skundą sumokėjimą patvirtinantis dokumentas;

g) priedai, pridedami prie apeliacinio skundo;

h) apeliacinio skundo surašymo diena ir apeliacinį skundą paduodančio Dalyvio ir/ar jo įgalioto atstovo parašas.

5. Apeliacinio skundo priėmimo klausimą sprendžia ir atitikimą šiame Etikos ir drausmės kodekse nustatytiems reikalavimams patikrina LASF apeliacinio teismo pirmininkas. Tuo atveju, jeigu pateiktas apeliacinis skundas neatitinka šiame Etikos ir drausmės kodekso straipsnyje nustatytų reikalavimų, nustatomas terminas trūkumams pašalinti. Apeliantui trūkumų nepašalinus per nustatytą terminą, apeliacinis skundas laikomas nepateiktu, o sumokėtas mokestis už apeliacinį skundą Dalyviui (apeliantui) negražinamas.

6. Apeliacinio skundo pateikimas sustabdo LASF etikos ir drausmės komisijos priimto sprendimo galiojimą.

7. LASF apeliacinio teismo sprendimas nėra ir negali būti skundžiamas jokiais būdais ir tvarka.

39 straipsnis. Bylos nutraukimas.

1. Drausmės pažeidimo byla atitinkamo Drausminio organo sprendimu gali būti nutraukta šiais atvejais:

- 1) kai nustatoma, kad iki Drausmės pažeidimo bylos suėjo senaties terminai;
- 2) kitais atvejais, kai tolesnis bylos nagrinėjimas netenka prasmės.

40 straipsnis. Bylos atnaujinimas.

1. Drausmės pažeidimo byla, užbaigta įsiteisėjusiu Drausminio organo sprendimu, gali būti atnaujinta, jeigu:

1) LASF apeliacinio teismo nutartimi konstatuota, kad, įrodymai, kuriais buvo paremti minėti teisės aktai ir/arba Drausminio organo priimtas nutarimas ar nutartis, yra pripažinti neturinčiais teisinės galios;

2) nustatyta, kad, nagrinėdamas Drausmės pažeidimo bylą, Drausminio organo narys buvo šališkas ir dėl to buvo priimtas neteisėtas ir nepagrįstas sprendimas;

3) paaiškėjo kitų aplinkybių, kurios Drausminiam organui nebuvo ir negalėjo būti žinomos priimant sprendimą ir kurios vienos ar kartu su anksčiau nustatytomis aplinkybėmis įrodo, kad Dalyvis yra nekaltas arba, kad jis padarė lengvesnį ar sunkesnį Drausmės pažeidimą, taip pat aplinkybėms, kurios įrodo, kad Dalyvis yra kaltas.

2. Drausmės pažeidimo byla gali būti atnaujinama LASF apeliacinio teismo nutartimi, proceso šalies prašymu arba Drausminio organo iniciatyva.

X SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

41 straipsnis. Etikos ir drausmės kodekso įsigaliojimas.

1. Šis Etikos ir drausmės kodeksas taikomas dėl tų įvykių ir/ar pažeidimų, kurie atsirado ir/ar buvo padaryti po šio Etikos ir drausmės kodekso įsigaliojimo momento.

2. Etikos ir drausmės kodeksas įsigalioja jį patvirtinus LASF narių suvažiavime.

42 straipsnis. Reikalavimai drausminėms taisyklėms.

1. LASF valdymo organai, kiti organai privalo suderinti nuostatus ar kitus, jų veiklą reglamentuojančius dokumentus, su Etikos ir drausmės kodekso nuostatomis.

LASF etikos ir drausmės kodeksas priimtas Lietuvos automobilių sporto federacijos narių suvažiavime 2013 m. kovo mėn. 30 d.